

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az IKT új távlatai – A jövőbeni és kialakulóban lévő technológiák európai kutatási stratégiája

(COM(2009) 184 végleges)

(2010/C 255/09)

Előadó: **Anna Maria DARMANIN**

Társelőadó: **Gerd WOLF**

2009. április 20-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az IKT új távlatai – a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiák európai kutatási stratégiája

COM(2009) 184 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2009. november 17-én elfogadta véleményét. (Előadó: Anna Maria DARMANIN, társelőadó: Gerd WOLF.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. december 16–17-én tartott, 458. plenáris ülésén (a 2009. december 16-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 A jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság leküzdéséhez elengedhetetlen a kutatás-fejlesztés és az innováció megerősítése.

1.2 A kutatás-fejlesztés olyan fontos témái között, mint az éghajlatváltozás, az energia és az egészségügy, az IKT kulcsfontosságú szerepet játszik mint olyan technológia, amely a társadalom, a gazdaság és a technológia szinte minden vetületét érinti.

1.3 Az IKT-re vonatkozó K+F tekintetében a „jövőbeni és kialakulóban lévő technológiák” (FET) elnevezésű alprogram úttörő szerepet tölt be, amely – hosszabb távon – teljesen új és valószínűleg forradalmi információs és kommunikációs technológiák létrejöttéhez vezethet.

1.4 Ennek következtében az EGSZB teljes mértékben támogatja az Európai Bizottságnak a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiákról szóló közleményét. Az EGSZB támogatja a FET költségvetésének az IKT-n belül javasolt évi 20 %-os növelését is.

1.5 Ugyanakkor noha a fenti növelés csupán összhangban áll az IKT-program egészének tervezett növelésével, így a FET program relatív részesedésén nem változtat, az EGSZB azt javasolja, hogy a FET jelenlegi relatív részesedését a hetedik keretprogramon belül fokozatosan növeljék 15 %-ra, és hogy ez a tendencia a nyolcadik keretprogramban is érvényesüljön.

1.6 „A hetedik keretprogram részvételi szabályai” tekintetében az EGSZB arra kéri a tagállamokat és azok finanszírozási szervezeteit, hogy a tőlük elvárt részesedéssel járuljanak hozzá annak biztosításához, hogy a programot sikeresen végre lehessen hajtani.

1.7 Ezen túlmenően az EGSZB arra is felkéri a tagállamokat, hogy az IKT alá tartozó területeken és a FET vonatkozásában dolgozzanak ki erős nemzeti kutatási-fejlesztési programokat. Ezáltal mind az európai, mind a nemzetközi együttműködésben erős partnerekké válhatnak. A strukturális alapokból nagyobb részt kellene szentelni ennek a célnak. Az EGSZB úgy véli, hogy az e területen való előrelépés az új lisszaboni stratégia ⁽¹⁾ fontos elemét képviseli, amit a nyílt koordináció módszerével kell megvalósítani.

1.8 Az EGSZB támogatja azt a javaslatot is, hogy a FET programot két területre kellene bontani. Az egyik az „Új elképzelések előmozdítása ígéretes területeken” (FET Proaktív kezdeményezések) tematikus kutatás lenne, ideértve a közelmúltban javasolt vezető projekteket is, a másik pedig az „Eredeti elképzelések feltárása” („FET – nyílt terület”). Az a tény, hogy a FET program nyitott az új elképzelések irányában, különösen fontos a tagállamok tudományos és intellektuális potenciáljának ösztönzése szempontjából.

1.9 A javasolt FET programon belül az EGSZB olyan további tényezőket is támogat, mint a multidiszciplináris megközelítés, a tagállamok közötti közös ütemezés vagy a nemzetközi együttműködés. Biztosítani kell azonban, hogy az ígéretes kezdeményezések ne vesszenek el az idevonatkozó bonyolult eljárások sűrűjében, és ösztönözni kell a kiváló szakemberek és intézmények részvételét.

(1) HL C 277., 2009.11.17., 1. o.

1.10 Az EGSZB azonnali és kézzelfogható fellépést sürget az európai közösségi szabadalommal kapcsolatban.

1.11 Az EGSZB felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyék vonzóvá a kutatás e területét a kiváló tehetségek számára, és akadályozzák meg, hogy a legtehetségesebb fiatal tudósok agyelszívás révén távozzanak. Az EGSZB elégedetten veszi tudomásul, hogy egyes kutatóintézetek már sikeres programokat alakítottak ki e kihívás kezelésére.

1.12 Az EGSZB megismétli arra vonatkozó ajánlását, hogy az általános IKT-program egészüljön ki a „tudományos és kutatási célú IKT” új kategóriájával.

2. Az Európai Bizottság közleménye

2.1 Az „Együttműködés” egyedi programon belül a Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogram (2007–2013) ⁽²⁾ (röviden: a hetedik keretprogram) központi pillérét az információs és kommunikációs technológiákkal (IKT) kapcsolatos kutatás-fejlesztés képezi. Az IKT-hez kapcsolódó kutatási-fejlesztési programnak egy kis részét, jelenleg külön költségvetésének körülbelül 10 %-át a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiákra (FET) vonatkozó kutatás képezi. Míg az IKT program nagyobbik része elsősorban abból áll, hogy már meglévő tudományos ismereteket használnak fel innovatív IKT-technológiák kidolgozására, addig a FET-re vonatkozó, alapvető tudományos kérdésekkel foglalkozó kutatás úttörő szerepet tölt be az IKT program vonatkozásában, amely – hosszabb távon – teljesen új és valószínűleg forradalmi információs és kommunikációs technológiák létrejöttéhez vezethet.

2.2 Az Európai Bizottság közleménye az IKT program részeként a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiákra (FET) vonatkozó kutatások megerősítését tűzi ki célul. Ezek kiegészítik és megerősítik majd az európai IKT-re irányuló kutatás-fejlesztés és innováció stratégiájáról szóló, nemrég kiadott európai bizottsági közleményben ⁽³⁾ leírt cselekvéseket.

2.3 A FET-kutatás jelenlegi, évi mintegy 100 millió eurós finanszírozásából olyan tudósok és mérnökök részesülnek, akik a hagyományos IKT határain túl eső, felderítetlen területekre merészkednek. Az Európai Bizottság támogatja, hogy a 7. keretprogram költségvetésének FET-kutatásra fordított részét a 2011–2013-as időszakra évi 20 %-kal növeljék. Az Európai Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy hasonló mértékű növeléssel járuljanak hozzá ezen erőfeszítés megvalósításához.

2.4 Az európai FET-kutatási program egyedülálló módon kombinálja az alábbi jellemzőket:

- **Alapvető:** Az ipari kutatás számára túlságosan hosszú távúnak vagy kockázatosnak számító új, szokatlan ötletek és tudományos paradigmák feltárásával új alapokat teremt a jövőbeni IKT számára.

- **Átalakító:** Olyan elképzelések vezérlik, amelyek radikálisan megváltoztathatják a jelenlegi információs technológiák alapját képező tudományos elvekről alkotott felfogásunkat.

- **Kockázatos:** Am a magas kockázat potenciálisan magas megtérüléshez és korszakalkotó felfedezésekhez vezethet.

- **Célirányos** Arra irányul, hogy hatást gyakoroljon a jövőbeni ipari IKT-kutatási menetre.

- **Multidiszciplináris:** Különböző tudományágak – például a biológia, a kémia, a nano-, az ideg- és a kognitív tudomány, az etológia, a társadalomtudományok vagy a közgazdaságtan – közötti szinergiákra és kölcsönhatásokra épül.

- **Együttműködő:** A közös kutatási témákon való együttműködés céljából összevonja a legjobb kutatócsoportokat Európában, és egyre inkább az egész világon.

2.5 A FET a kialakulóban lévő területeken folytatott **tematikus kutatáson (FET Proaktív kezdeményezések) és az újszerű ötletek nyílt, akadálytalan feltárásán („FET – nyílt terület”)** keresztül valósul meg.

2.6 Az Európai Bizottság a közleményben többek között a következő elemekre vonatkozó stratégiát javasol:

- az IKT-n belül a FET-kutatás megerősítése
- FET-zászlóshajó kezdeményezések indítása
- közös programozásban és FET EKT-kezdeményezésekben való részvétel
- fiatal kutatók fokozott bevonása a FET programba
- a tudományos eredmények gyorsabb megosztásának ösztönzése és az innováció felgyorsítása
- a világ vezető kutatóintézeteivel folytatott együttműködés erősítése és világtehetségek Európába csábítása.

2.7 Az Európai Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy támogassák a javasolt célkitűzések, célszámok és stratégia megvalósítását, valamint ösztönözzék az országos és regionális hatóságokat, egyetemeket, állami kutatási szervezeteket és a magánbefektetőket, hogy vegyenek részt a jövőbeni cselekvések előkészítésében.

3. Általános észrevételek

3.1 **Az IKT mint a hetedik kutatási keretprogram része.** Az EGSZB a Közösség kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramjáról szóló véleményében ⁽²⁾ kijelentette, hogy „A megfelelően támogatott, hatékony, kiemelkedő kutatás és fejlesztés ugyanis az innováció, a versenyképesség és a jólét, ezáltal pedig a kulturális kibontakozás és a szociális teljesítmények döntő előfeltétele és alapja.” A kutatásba és fejlesztésbe tett beruházások – mivel a gazdaságot erősítő tényezőt jelentenek – megnövekedett gazdasági erőhöz vezetnek. Ez még inkább igaz a jelenlegi súlyos gazdasági és pénzügyi válság idején, amely a már fennálló energetikai és környezetvédelmi problémákkal egyetemben arra hívja fel a figyelmet, hogy további kutatásra és alapvető innovációkra van szükség.

⁽²⁾ HL C 65., 2006.3.17., 9. o.

⁽³⁾ COM(2009) 116 végleges.

3.2 Az IKT hatása. Ebben az összefüggésben az IKT kulcsfontosságú szerepet játszik, mint olyan technológia, amely a modern élet szinte minden területét és folyamatát támogatja. Az elmúlt évtizedek során az IKT és a hozzá kapcsolódó technológiák a társadalom munkavégzési módszerei terén forradalmi változásokat és előrelépéseket eredményeztek, ami hatást gyakorolt az egyének életmódjára, az ipari termelésre, a kereskedelemre, a közigazgatásra és magára a tudományra is.

3.2.1 Az IKT mint kutatási eszköz. Az IKT olyan eszköz, amely más innovációs területeken, így az energia⁽⁴⁾, az éghajlat, az egészségügy, az idősödő társadalom, valamint egy sor más szociális-gazdasági kérdés területén további kutatásokat és fejlesztéseket tesz lehetővé. Következésképpen az IKT nem csupán egy innovációs terület, hanem a tudomány, a társadalom és a technológia egyéb területein felhasználható innovációs eszköz is egyben. Az IKT továbbfejlesztése várhatóan felgyorsítja és előmozdítja ezt a folyamatot.

3.3 Az IKT-re irányuló kutatás-fejlesztés. Az IKT-re irányuló kutatás-fejlesztés elsősorban már meglévő tudományos ismereteket használ fel új berendezések, módszerek, számítástechnikai és kommunikációs eszközök létrehozására és javítására. A kutatási témák az informatikában alkalmazott gridtechnológiától az UMTS-ig terjednek; különféle projektek egész sora a következő címen található: http://cordis.europa.eu/fp7/ict/projects/home_en.html.

3.4 A FET program. Az IKT-ra irányuló kutatáshoz és fejlesztéshez ugyanakkor a természeti törvények jobb megismerése szükséges, különösen a tekintetben, hogy a természet hogyan dolgozza fel az információt. Így tágíthatjuk csak ki jelenlegi korlátainkat és léphetünk a tudás teljesen új területeire, ami új lehetőségekkel kecsegtet az innováció és az IKT számára. A FET programnak, amely a nemzetközi tudományos elit érdeklődését már felkeltette, éppen ez a célja.

3.5 Úttörő szerep. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság FET programja nagyon sikeres és valóban úttörő vállalkozás. Az EGSZB ezért támogatja a programnak az Európai Bizottság által javasolt módon való folytatását és kiterjesztését. Az EGSZB támogatja a FET költségvetésének javasolt, évi 20 %-kal való növelését is, valamint azt az elképzelést, hogy alapvetően új lehetőségek keresése érdekében eddig felderítetlen területekre kell merészkedni.

3.6 A FET program relatív részesedésének növelése. Az EGSZB elismeri, hogy a mai FET-befektetésekkel a holnap IKT-inak magjait vetjük el. Ezért noha a FET költségvetésének évi 20 %-kal való növelése csupán összhangban áll az IKT-program egészének tervezett növelésével, és a FET program relatív részesedésén nem változtatna, az EGSZB azt javasolja, hogy a FET jelenlegi részesedését a hetedik keretprogramon belül fokozatosan növeljék 15 %-ra, és hogy ez a tendencia a nyolcadik keretprogramban is érvényesüljön.

(4) Lásd még: C(2009) 7604 végleges, 2009.10.09.

3.7 Két terület. Az EGSZB támogatja azt is, hogy a FET programot két területre kellene bontani. Az egyik a proaktív tematikus kutatás területe, az „Új elképzelések előmozdítása ígéretes területeken” (FET Proaktív kezdeményezések), ideértve a javasolt vezető projekteket⁽⁵⁾ is (például decentralizált önszervező rendszerek), a másik pedig az „Eredeti elképzelések feltárása” („FET – nyílt terület”), ami egy alulról felfele építkező megközelítést alkalmaz, és teljesen új elképzeléseket javasoló pályázók előtt áll nyitva. A FET program nyitottsága különösen fontos a tagállamok tudományos és intellektuális potenciáljának ösztönzése szempontjából.

3.8 Tagállamok és részvételi szabályok. Míg az IKT-fejlesztés fő részét a szakterületen és a kkv-kban valósítják meg,⁽⁶⁾ az itt tárgyalt FET program elsősorban az EU-ban található egyetemeket és állami kutatási intézeteket célozza. „A hetedik keretprogram részvételi szabályaival”⁽⁷⁾ összhangban a FET program ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést és a tagállamok által biztosított finanszírozást. Az EGSZB ezért arra kéri a tagállamok finanszírozási szervezeteit, hogy saját részük biztosításával járuljanak hozzá az ebben a fontos programban való részvétel növeléséhez.

3.9 A FET-re vonatkozó tagállami kutatási-fejlesztési programok. Ezen túlmenően az EGSZB arra is felkéri a tagállamokat, hogy az IKT alá tartozó területeken⁽⁸⁾ és a FET vonatkozásában dolgozzanak ki erős nemzeti kutatási-fejlesztési programokat. Ezáltal mind az európai, mind a nemzetközi együttműködésben erős partnerekké válhatnak. A strukturális alapokból nagyobb részt kellene szentelni ennek a célnak.

3.10 A program jellemzői és a kiválasztási kritériumok. Az EGSZB megítélése szerint az új tematikus, módszertani és technológiai elképzelések kezelésének és támogatásának fő célkitűzése kiváló és támogatásra méltó, és úgy véli, hogy a 2.4. és 2.6. pontban megfogalmazott további célkitűzéseik is vonzóak és fontosak. Az EGSZB örömmel jegyzi meg, hogy a 2.4. és a 2.6. pontban megnevezett jellemzők és elemek elsőrendű kiválasztási kritériumokként – különösen együttesen – elősegítik a tudományos eredetiséget és kiválóságot. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy az eredetiség, a kiválóság és az időszerűség elsőrendű fontossággal bírnak, és úgy véli, hogy a múltban így is kezelték őket, és ezt a fontosságot a jövőben is szem előtt kell tartani.

3.10.1 Nem létezik univerzális („one size fits all”) megközelítés. Ezért el kell kerülni, hogy a FET program eszközeinek alkalmazása során univerzális megközelítést alkalmazzanak. Noha a program különféle, külön-külön is érvényes és fontos jellemzőből és azok kombinációiból áll,⁽⁹⁾ a támogatandó programokat nem szabad az alapján kiválasztani, hogy valamennyi különböző jellemzőnek megfelelnek-e. Röviden: nem tehető kötelezővé, hogy minden jellemzővel foglalkozzanak.

(5) Lásd az Információs Társadalmi Technológiákkal foglalkozó tanácsadó csoport (ISTAG) 2009. július 31-i jelentésének végleges változatát.

(6) Ebben az összefüggésben az EGSZB az EUREKA hasznos szerepére is felhívja a figyelmet, amely a projektpartnereknek gyors hozzáférést biztosít az Európában már meglévő tudás, készségek és szakértelem teljes tárházához, és megkönnyíti az állami és magán támogatási rendszerekhez való hozzáférést (<http://www.eureka.be/about.do>).

(7) Lásd HL C 309., 2006.12.16., 35. o.

(8) HL C 228., 2009.9.22., 56. o.

(9) COM(2009) 184 végleges, 2. pont.

3.11 **A kudarc felvállalása.** Tekintettel arra, hogy az új területek feltárása általában jelentős általános haszonnal jár, a FET programra jellemző „magas kockázattal járó” projektek esetén vállalni kell a kudarc kockázatát is. Így a részt vevő tudósokat vagy a hetedik keretprogramból rendelkezésre bocsátott támogatást kudarc esetén nem szabad megbélyegezni. A kudarc lehetőségét még a zászlóshajó-projektek esetén sem lehet kizárni. Az EGSZB örömmel nyugtázza, hogy ez az elv hangsúlyos elemként szerepel az Európai Bizottság dokumentumában.

3.12 **A FET program és az ESFRI-jegyzék.** Ösztönözni és támogatni kell a Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fóruma (ESFRI) által elkészített menetrendet (ESFRI-lista⁽¹⁰⁾) annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékben kihasználjuk a potenciális és a már meglévő kutatási infrastruktúrákat, és hogy biztosítsuk az ESFRI és a FET program közötti kapcsolatok kiépítését.

4. Részletes megjegyzések

Ez a szakasz a 2.4. és a 2.6. pontban felvázolt egyes kérdésekkel foglalkozik.

4.1 **Multidiszciplináris megközelítések.** Az EGSZB elismeri és hangsúlyozza az Európai Bizottság közleményében felvázolt kihívásokat. Az egyik ilyen kihívás a tudományágak közötti együttműködéshez kapcsolódik, ami a FET sikere szempontjából sarkalatos pont. Az EGSZB ezért értékeli, hogy a multidiszciplináris megközelítés a kiválasztott projekteknek és a nemrégiben javasolt „zászlóshajó-témáknak”⁽¹¹⁾ szerves részét képezi.

4.2 **A megfelelő szakterületek, a kkv-k és a társadalom részvétele.** Annak érdekében, hogy a még alapvetőbben orientált FET program számára biztosítsák a jövőbeli ipari és társadalmi alkalmazások megfelelő megvalósítását, a megfelelő tanácsadó bizottságokba be kell vonni a szakterületek, a kkv-k és a társadalom képviselőit. Az EGSZB megjegyzi, hogy ez meg is történt.⁽¹²⁾ Javasolja, hogy ez a gyakorlat a jövőben is maradjon fent. Az EGSZB ezen túlmenően a társadalomtudományokkal foglalkozó kutatók aktívabb részvételét kéri.

4.3 **A legnagyobb tehetségek megnyerése és az agyelszívás elkerülése.** A legnagyobb tehetségek megnyerése arra, hogy kutatással foglalkozzanak, és különösen a legtehetségesebb fiatal tudósok agyelszívásának elkerülése olyan komoly kihívás, amelyre az EGSZB már számos alkalommal felhívta a figyelmet.⁽¹³⁾ Az EGSZB elégedettséggel veszi tudomásul, hogy egyes kutatási szervezetek⁽¹⁴⁾ már megvalósítottak sikeres programokat ennek

a kihívásnak a megválaszolására. Az EGSZB javasolja, hogy valamennyi tagállam minél több szervezete tegyen hasonló lépéseket, és hogy az Európai Bizottság támogassa ezt a politikát. Az EGSZB javasolja továbbá a diákprogramok megerősítését oly módon, hogy a diplomások számára vonzóvá váljanak bizonyos kutatási területek, és már a középiskolában felkeltsék a tanulók érdeklődését az innováció, a tudomány és a kutatás iránt. Ezeket a programokat úgy kell majd végrehajtani, hogy a kiváló jelölteket már diplomaszerezés előtt azonosítani lehessen.

4.4 **Közös ütemezés.**⁽¹⁵⁾ Emlékeztetve arra, hogy a közfinanszírozású kutatás-fejlesztés legjelentősebb hányada a tagállamokban vagy tagállami finanszírozással zajlik, az EGSZB kéri, hogy a tagállami kutatási-fejlesztési potenciál minél jobb kiaknázása érdekében az EU-tagállamok a közösségi kutatási-fejlesztési keretprogram támogatásával koordinálják eljárásaikat.

4.5 **Kutatási együttműködés a FET területein.** Az EGSZB ismét felhívja a figyelmet az e tárgyban nemrég közzétett véleményére,⁽¹⁵⁾ és üdvözlöi az Európai Bizottság ajánlását, amely a jelenlegi európai kutatási erőfeszítések szétaprózottságának megszüntetésére, és a kiválasztott FET-területeken a kutatási együttműködés további megerősítésére szólít fel. Ahol a részvételi szabályokban megállapított követelmények még nem elégségesek, az EGSZB javasolja, hogy az Európai Bizottság minél hamarabb kérje fel a tagállamokat, hogy a Közös Kutatásprogramozási Kezdeményezés keretei között indítsanak közös kezdeményezéseket olyan területeken, mint például a kvantum- és neuroinformatika, ahol már elkészült az európai kutatási menetrend, és hogy egy későbbi időpontban ezeket a kezdeményezéseket más FET-területekre is terjesszék ki. Az EGSZB úgy véli, hogy az e területen való előrelépés az új lisszaboni stratégia⁽¹⁶⁾ fontos elemét képviseli, amit a nyílt koordináció módszerével kell megvalósítani.

4.6 **Nemzetközi együttműködés.** Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a FET-kutatás a (globális) nemzetközi együttműködésre is kiválóan alkalmas, hiszen lefekteti a jövőbeli IKT alapjait, és globális tudományos kihívásokkal foglalkozik. Az EGSZB emlékeztet az e tárgyban nemrégiben készített véleményére.⁽¹⁷⁾ Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az élen járó európai versenytársak felismerték, hogy az alapkutatás mennyire fontos az IKT területén játszott vezető szerep megszerzéséhez és fenntartásához.

4.7 **Bonyolult eljárások.** A 4.4. és a 4.5. pontban kifejtett kérdésekkel kapcsolatban az EGSZB azt is elismeri, hogy az idevonatkozó eljárások sokkal bonyolultabbá tehetik a technikai és tudományos erőfeszítéseket. Törekedni kell annak biztosítására, hogy az ígéretes kezdeményezések ne vesszenek el az eljárások sűrűjében, és ösztönözni kell a kiváló szakemberek és intézmények részvételét.

⁽¹⁰⁾ HL C 182., 2009.8.4., 40. o.

⁽¹¹⁾ Lásd pl.: A Bizottság jelentése a 2007–2008-as FET-konzultációkról, Jövőbeli és kialakulóban lévő technológiák. ISBN 978-92-79-09565-8, 2008. szeptember.

⁽¹²⁾ Az információstársadalmi technológiákkal foglalkozó tanácsadó csoport (ISTAG) tagjai. http://cordis.europa.eu/fp7/ict/istag/home_en.html

⁽¹³⁾ HL C 110., 2004.4.30., 3. o.

⁽¹⁴⁾ Pl. a Német Kutatóintézetek Helmholtz Szervezete és a Max Planck Társaság.

⁽¹⁵⁾ HL C 228., 2009.9.22., 56. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 277., 2009.11.17., 1. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 306., 2009.12.16., 13. o.

4.8 Európai közösségi szabadalomra van szükség. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az európai közösségi szabadalom segítené az európai kutatási-fejlesztési befektetésekből származó szellemi tulajdonjogok gyorsabb és jobb védelmét, ugyanakkor mélyen sajnálja, hogy az elmúlt tíz évben ez ügyben nem történt kézzelfogható előrelépés.

4.9 Tudományos és kutatási célú IKT. Az EGSZB megismétli korábbi ajánlását, ⁽¹⁸⁾ hogy új kategóriaként vezessék be az átfogó IKT-programba a tudományos és kutatási IKT-t, erős hangsúlyt helyezve a szoftverekre. Az EGSZB úgy véli, hogy a kiterjesztett FET programnak javára válna egy ilyen továbblépés.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽¹⁸⁾ HL C 306., 2009.12.16., 13. o.